29.11.2024

Vero-osasto
Erityisasiantuntija Upi Talsi
upi.talsi@gov.fi
050 3423868

Eduskunnan valtiovarainvaliokunnan verojaostolle

Kirjallinen asiantuntijalausunto; U 47/2024 vp valtiovarainvaliokunnan verojaostossa 29.11.2024

Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle ehdotuksesta neuvoston asetukseksi tiettyjä maatalous- ja teollisuustuotteita koskevien unionin autonomisten tariffikiintiöiden avaamisesta ja hallinnoinnista annetun asetuksen (EU) N:o 2021/2283 muuttamisesta (unionin autonomiset tariffikiintiöt; maatalous- ja teollisuustuotteet)

Euroopan komissio antoi 11.11.2024 otsikossa mainitun ehdotuksen (COM(2024) 509 final).

Unionin tariffikiintiöjärjestelmän tarkoituksena on turvata jalostusteollisuudessa käytettävien unionin tullitariffin mukaan tullinalaisten raaka-aineiden saanti tullitta tai alennetuin tullein silloin, kun niiden tuotanto unionissa ei ole riittävää eikä tarjonta tältä osin vastaa kysyntää. Vastaavasti, jos kyseisten ainesten valmistus EU:ssa lisääntyy, valmistutusta tuetaan palauttamalla tuonnille normaalit (WTO) tullit. Järjestely saatetaan ajan tasalle puolivuosittain, vuodenvaihteessa ja keskikesällä.

Euroopan komissio tarkastelee tullitaloustyöryhmän (The Economic Tariff Questions Group) avustamana järjestelmän ja ehdottaa muutoksia asetukseen tarpeen mukaan. Kiintiöt ovat kaikkien jäsenvaltioiden hyödynnettävissä. Suomella ei ollut tällä kierroksella omia hakemuksia, eikä Suomi vastustanut muiden tekemiä hakemuksia.

Tällä kierroksella eniten keskustelua on herättänyt muokkaamattomista alumiiniseoksista valmistetut laatat ja aihiot, joiden suspension komissio on itse nostanut toimenpiteen voimassaolon jatkamista koskevaan tarkasteluun, jotta saataisiin lisävauhtia tiettyihin vapaakauppaneuvotteluihin. Kyseisille nimikkeille on tällä hetkellä osittainen suspensio eli alennettu 4 prosentin tulli. Useat jäsenmaat olivat sitä mieltä, että kyseisten tavaroiden suspensio pitää säilyttää, kunnes vapaakauppaneuvottelut ovat saatu päätökseen. Puheenvuoroissa korostettiin sitä, että järjestelmän ensisijainen tavoite on turvata oman teollisuuden etu. Komission lopullisen ehdotuksen nojalla kyseiset nimikkeet poistettaisiin suspensiolistalta, mutta niille myönnettäisiin 4 prosentin tullilla tariffikiintiö (573 000 tonnia/vuosi).

Ehdotukseen liitetyn rahoitusselvityksen mukaan ehdotuksella olisi negatiivinen rahoitusvaikutus EU:n talousarvion perinteisiin omiin varoihin. Kokonaisvaikutus olisi arviolta 11,3 miljoonaa euroa vuodessa (75 prosenttia kantamatta jääneiden tullien kokonaismäärästä). Jäsenvaltiot saavat pitää 25 prosenttia tulleista kantopalkkiona. Suomen osalta vaikutukset rajoittuisivat sen mukaan, kuinka paljon kyseistä tavaraa tuodaan Suomessa unioniin.

Asian käsittely Euroopan unionin neuvoston tulliliittotyöryhmässä alkoi 15.11.2024. Tavoitteena on neuvostossa hyväksyminen joulukuussa 2024 (Coreper 10.12.). Asetusta sovellettaisiin 1.1.2025 alkaen. Valtioneuvosto on katsonut, että ehdotus olisi hyväksyttävissä.